

ГЕОМЕТАРСКИ И ГЕОДЕТСКИ ГЛАСНИК

Орган Удружења Геометара и Геодета Краљевине Југославије
БЕОГРАД, Адмирала Гепрата 68

ЗАКОН О ОВЛАШЋЕНИМ ИНЖЕЊЕРИМА

Народно претставништво донело је Закон о овлашћеним инжењерима, који је много интересовао нашу струку. У могућности смо да публикујемо излагања претставника г. Министра Финансија, г. Др. З. Краља, начелника Одељења катастра и државних добара, у специјалном одбору Народне скупштине уз присуство г. Министра Грађевина, која су имала пресудан утицај у оном делу закона, који говори о делокругу инжењера-геодета, као и о геодетско-геометарским радовима уопште.

„Господине председниче, господине министре, господине посланици! Предлог закона о овлашћеним инжењерима обрађује једним делом подручје делатности овлашћених инжењера Геодетске струке, која је делатност регулисана Уредбом бр. 1100-V-1932, а чије је спровођење поверено министру финансија. Стога има министар финансија, поред неких мањих примедба фискалног карактера, нарочити интерес и бригу да се одредбама предложеног закона не произведу нежељене сметње у организацији и извођењу тзв. јавних геодетско-геометарских радова.

Слободан сам да господи посланицима изложим у чему је суштина јавних геодетско-геометарских радова, који долазе у обзир код овог закона, а из тога ће се видети разлози бројних претставки и супротних гледишта против овог законског предлога, те да ли су, и уколико су они оправдани.

Постоје јавни геодетско-геометарски радови који ни по чему не улазе у обзир код разматрања овог питања. То су напр. премеравања Војно-географског института за потребе земаљске одбране, а знамо да се резултати тих радова у форми географских карата примењују и за потребе генералних пројектовања, за туристичке сврхе итд. Ови радови које

код нас врше војна лица нису такви јавни геодетско-геометарски радови о којима је реч код доношења закона и инжењерима а не би то ни постали, кад би их вршили приватни предузимачи како је то напр. случај у суседној Краљевини Италији, где таква премеравања за војне сврхе обављају фотограметријским путем два приватна предузећа (Santoni и Nistri).

Разлог, дакле, зашто се неки радови сматрају јавним геодетско-геометарским премеравањем није тај, да ли таква премеравања врше државни органи или приватна предузећа већ разлог лежи у томе, што односне карте не садржавају границе приватних права, тј. међе поседа. Исто тако ни они геодетски радови који служе искључиво само као основ пројектовању и извођењу неких техничких радова (напр површински нивелман за пројектовање одводњавања) такође нису јавна премеравања у оном смислу у ком говори Уредба бр. 1100-V-1932 и у неким својим деловима пројекат закона о овлашћеним инжењерима. Усвојени назив „јавни“ не даје довољно јасно обележје.

Уредба бр. 1100-V-1932 о извођењу јавних геодетско-геометарских радова донета је на основу § 1 става 2 закона о земљишно-књижним деобама, отписима и приписима од 31 XII 1930. Ово наглашујем стога да би била уочљивија законска основаност дефиниције коју дајем: Јавни геодетско-геометарски радови јесу они који имају као коначни циљ или утврђење постојећег поседовног стања на земљишту или промену тога стања. Увек се мора код тога радити о промени граница права у простору или самог права у извесном простору тј. о промени међа или бар о промени власника односно култура. Ово пренето у језик администрације значи да јавни геодетско-геометарски радови у оном смислу у ком овде говоримо имају за коначну сврху то, да буду спроведени у операту катастра земљишта и у земљишној књизи.

Технички основ земљишних књига јесу катастарски планови и операти. Земљишнокњижни закони с једне стране и катастарски прописи с друге стране најстроже наређују одржавање потпуне сагласности између катастра и земљишне књиге, а тиме дакако и сагласности са стањем у природи. За сагласност техничког дела земљишне књиге одговорни су катастарски органи који спадају у надлежност министра финансија.

Приватни предузимачи, били они инжењери, геодети или геометри, претстављају само један део сарадника на том одржавању катастра и техничког дела земљишне књиге, јер поред њих те исте јавне геодетско-геометарске радове врше органи државног катастра, даље државни органи других министарстава у делокругу своје надлежности, затим бановински и самоуправни органи који за то добивају овлашћење. Стога се рад овлашћених приватних инжењера и других стручњака мора саобразити постојећим катастарским прописима и мора бити контролисан са стране надлежних органа министарства финансија.

Молим госпуду посланике да би примедбе министра финансија на овај пројекат изволели посматрати првенствено с изложеног гледишта тј. с гледишта интереса државне финансијске и правосудне управе. Поједине групе унутар саме заинтересоване струке нису биле у својим претставкама на овој објективној висини.

Господин министар грађевина сагласио се је са захтевом г. министра финансија у погледу разграничења делатности инжењера геодезије с једне и геометара са средњошколском спремом с друге стране. То је текстирано у § 16 1е предлога. Док се радови било које врсте и било којег обима односе на геодетско подручје, обе струке имају једнака права као што је досад било по прописима Уредбе бр. 1100/V/32. Такав случај не постоји нигде другде, али смо принуђени да с обзиром на наше посебне прилике тако поступамо. Инжењери геодезије су још малобројни у приватној пракси. Међутим институција одржавања катастра треба сарадњу приватних стручњака, јер буџетска сретства не дозвољавају да се упусти онај број државних слубеника, који би могао благовремено свршавати све радове на променама земљишног поседа, које доноси редовни живот грађана. Сами инжењери и геодети не би могли вршити изложену сарадњу. С друге стране обављају геометри са средњошколском спремом у служби државног катастра најелитније геодетске радове, па се може очекивати да ће моћи и у приватној пракси, након што положи строги прописани испит, с успехом одговарати својој задаћи.

Искључиво овлашћење инжењера геодезије почиње тамо по наведеној законској одредби, где је геометарска делатност

условљена претходном инжењерском делатношћу а обе су уско повезане.

По накнадном споразуму надлежних министара измењен је у предлогу оштампани § 9, те је министру финансија остављено право надзора над свим радовима јавног геодетско-геометарског премера, који врше инжењери геодезије, грађевински и културно-технички, поред права давања овлашћења. Тиме је Закон о овлашћеним инжењерима доведен у пуну сагласност с Уредбом бр. 1100/V/32.

Геодети су у одредбама § 3 закона потпуно изједначени с инжењерима геодезије. Односни текст је по молби Главне управе инжењерских комора предложио господин министар финансија с препоруком г. министру грађевина да га унесе у законски предлог. Тражење претставке геодета о измени чл. 16 тач. 1е значи одузимање права геометрима на приватну праксу, па се мора из напред наведених разлога одбити. Нисам овлашћен да дам пристанак г. министра финансија ни за оне модификоване стилизације овог тражења које су овде изнете. Истина је да још ниједан геометар средњошколске стручне спреме нема овлашћења за вршење геодетских радова код комасације земљишта али га може добити по прописима Уредбе бр. 1100/V/32, а није опортуно да се у закону о инжењерима чине било какве измене у том погледу.

Слободан сам изјавити, да је овај законски предлог пажљиво проучен по стручним органима министарства финансија. Исто тако су испитане све претставке. Између одговорних ресорних министара Краљевске владе постигнута је потпуна сагласност. Стога могу господа посланици с поверењем примити оне одредбе законског предлога које се односе на извођење јавних геодетско-геометарских радова.“